

Med Den nordiske Valfart til Lourdes¹

- en pilgrimsrejse for syge og raske

Den aktuelle film ”Miraklet i Lourdes” af den østrigske instruktør Jessica Hausner har skabt fornyet interesse om den franske pilgrimsby.

Den katolske Kirke i Norden har lang tradition for at arrangere valfarter til byen, der årligt tiltrækker millioner af pilgrimme fra hele verden.

Af Anne Storm²

Hvad betyder begrebet ’pilgrim’? Pilgrim betyder ’fremmed’. Her på jorden er vi fremmede, da vort fædreland er i himmelen³. Vi er pilgrimme på vandring mod det forjættede land – det evige Jerusalem, hvor Gud er Alt i alle.

Vejen dertil er fyldt med prøvelser, udfordringer, kriser, vanskeligheder, misforståelser, misundelse, egoisme og dominans, ydmygelser, glæder og sorger og en længsel efter anerkendelse, fred og forsoning, accept og kærlig omsorg. Det er som sådan en korsvej, hvor vi falder igen og igen og har behov for at møde Kærligheden, der kan og vil rejse os op og få os til at genopdage Guds barns værdighed, idet vi er skabt i Guds billede og lighed.

¹ Artikel bragt i religionslærerne for gymnasier og HF’s blad, Religion i dets septemhernummer 2010.

² Katolik og speciallæge i almen medicin, født 1944. Har hvert år siden 1968 været på valfart til Lourdes som hjælper, læge og siden 1998 også som valfartsleder.

³ Jf. Hebr 11,13

Vi kristne er i dåben blevet Guds børn og har modtaget Hans Hellige Ånd – Kærlighedens Ånd, som vil lære os at forstå alt, hvad Han har sagt, hele sandheden, vejlede og trøste os, og som i vort indre stadig råber Abba, Far. Vi er blevet medlem af hans Kirke – det mystiske legeme, hvor Kristus er hovedet, og vi er hans lemmer – den uendelige forsamling af mennesker, der stoler på Guds barmhjertighed, trofasthed og tålmodighed og hans løfter, og som ønsker at efterleve hans bud.

Gennem dåben er vi blevet medarvinger til Guds rige, som vi gennem troen på Guds Ord, der blev menneske og har levet i blandt os, blev korsfæstet for vore overtrædelser, døde og blev begravet og opstod igen på den tredje dag. Han har sagt, at vort mål er den fuldkomne forening med den Treenige Gud i det himmelske Jerusalem.

Som døbte, har vi fået til opgave at være præster, profeter og konger over Guds skaberværk. Som pilgrimme i Lourdes har vi mulighed for at udleve disse opgaver i et dybt fællesskab.

At være præst er at gøre vort liv til en offergave, lovprise og takke og frembære bønner for Gud vor Far igennem hele vort liv og modtage Hans gaver og Hans inspiration til at leve og forstå Hans skaberværk, som vi alle er en del af. Som føde på denne pilgrimsfærd har Gud givet os sig selv som vandringsbrødet (nadveren), Jesu Kristi legeme og Blod, som forener os med Ham og gør os til sin bolig – et tempel for Hans nærvær i denne verden helt konkret. Da denne invitation fra Guds side desværre ofte afvises, hvilket er synden, har vi brug for at vende om og tilbage til vor oprindelige dåbens renhed – forening med Gud. Hertil har Gud givet os forsoningens sakramente, hvor Han stadig kalder os til at vende om gennem bekendelse af vore synder, anger og bod og modtage Hans tilgivelse ved absolutionen. Ligesom den fortabte søn i lignelsen om den barmhjertige Fader.

At være profet er at se målet med og for vort liv og i al vor færd håbe og tro på Guds Riges komme, hvor der er fred og kærlighed og enhed. Og at være konge er at herske og tjene Guds skaberværk og lære skaberværket at kende og underkaste os dets iboende naturlove og elske og respektere det, som vor kærlige Faders gave til sine børn.

I Lourdes er et centralt budskab: Gør bod, gør bod, gør bod og bed for syndernes omvendelse.

Hvad er en pilgrimsrejse?

Den er et opbrud fra hverdagen – alene eller i fællesskab – til et helligt sted, hvor Gud har markeret sit særlige nærvær. Pilgrimsrejsen er udtryk for en længsel efter forandring, trøst, forsoning, helbredelse og en ny begyndelse både personligt og i samvær med andre og med Gud. Målet er et helligt sted, hvor Gud – gennem sit sendebud eller selv – på en særlig måde har set vor nød og vist sin konkrete omsorg for mennesket og menneskeheden. Han har udtrykt sine ønsker og tilbudt os de

nådegaver, som fremmer menneskets sande lykke og endemål. Det er derfor en overgivelse til Gud både åndeligt og materielt, en trosvandring i tillid til Guds kærlige omsorg. Gud forventer også vort bevidste og frie svar i ord og gerning.

I den universelle katolske kirke, går pilgrimsrejser både til det hellige land, Rom, apostelgravene, Fatima, Lourdes og mange andre steder. Også mange mindre valfarter finder sted til lokale valfartssteder for Danmark: Haraldsted, Åsebakken og Øm, for Sverige: Vadstena og for Norge: Nidaros i Trondheim. Ja, valfart er Guds folk på vandring gennem verden til Guds rige.

Når vi rejser til Lourdes, er det med ønsket om konkret at leve denne virkelighed i fællesskab med alle pilgrimme på turen og dem, vi møder. Alle er vi pilgrimme, alle er vi hinandens tjenere. Den ene gang er vi den raske, den anden gang er vi den syge, der kalder på hjælp og appellerer til omsorg og støtte. Vi udfordres til at anvende de gaver, vi er og har, og som vi blot har modtaget for at give dem videre og således i fællesskab bære frugt i kærlighedens udveksling. Ofte kender vi ikke de gaver, vi har modtaget, men får lov til at bruge dem. Selv et kærligt smil, er en gave.

Hvad skete der i Lourdes?

I 1858 fik en ung pige, Bernadette Soubirous⁴, på blot 14 år nogle visioner af Jomfru Maria i en lille by i Pyrenæerne kaldet Lourdes. Hendes familie bestod af far, mor og 4 børn, og var trods stor fattigdom en familie, der daglig bad rosenkransen sammen, og hvor forældrene og børnene elskede hinanden højt. En kold og fugtig morgen den 11. februar 1858 blev Bernadette, hendes søster Toinette og en veninde bedt om at gå ud og samle noget brænde, så de kunne få varme inden døre.

De tre piger løb ned til den gamle klippe kaldet Massabielle, der lå ved Gavefloden med en mindre grotte, hvor vildsvinene i slud og dårligt vejr ofte søgte tilflugt. For at komme ind til grotten måtte de passere et vandløb. Grotten var mudret og der voksede græs og ukrudt og der lå ofte knogler fra døde dyr og mange nedfaldne grene og kviste. Lige over grotten var en niche, hvor Damen (Bernadettes betegnelse) viste sig for Bernadette i alt 18 gange i dagene den 11. februar til den 16. juli 1858. Bernadette fortæller, at Damen var en ung pige på hendes størrelse og alder, klædt i en hvid kjole, et hvidt slør og med et blå bælte omkring livet og en gul rose på hver af de to nøgne fødder. I hånden bar hun en rosenkrans.

⁴ Bernadette Soubirous regnedes for den fattigste pige i landsbyen med ca. 2000 indbyggere. Hun var datter af en møller. Han var gået fallit dels på grund af sin godtroenhed, da folk fik kredit og ikke kunne betale tilbage, og dels på grund af industrialiseringen med dampmøllens indtog, som udkonkurrerede vandmøllerne. Samtidig var landet præget af tørke og hungersnød. Kornhøsten slog fejl, og staten begyndte at udlevere melrationer til familierne. Desuden brød en koleraepidemi ud med mange dødsfald blandt indbyggerne. Også Bernadette, som i forvejen led af svær astma, blev ramt af sygdommen. Hendes familie stod til sidst på gaden og fik tilbudt at flytte ind i det nedlagte fængsel, der var alt for fugtigt til fanger. Det var blot 4 x 4 m2 stort med plads til to senge, et skab og et bord samt en kamin op ad væggen og med tremmer for vinduerne. Bernadette måtte hjælpe med at tjene lidt ind ved at arbejde på cafeer og dermed selv få lidt føde der. Hun kunne derfor ikke komme regelmæssigt i skole og lære at læse, så hun kunne lære sin katekismus og forberede sig på at modtage sin første hellige kommunion.

Damen lærte først Bernadette at gøre et rigtigt korstegn, og lidt efter lidt betroede hun under ekstasen og rosenkransbønnen flere budskaber og bad Bernadette om at komme her i alt 14 dage efter hinanden. Selv lovede hun ikke at komme hver gang. Dette skete i løbet af fastetiden. Stedets biskop havde dette år bedt de forskellige sognepræster om at få en nabopræst til at komme og holde 14 dages fasteprediken i sognekirkerne. Til Lourdes havde man ingen fundet. I stedet kom jomfru Maria og betroede sig til den fattigste pige i byen. Af vigtige budskaber sagde hun: ”Gør bod, gør bod, gør bod og bed for syndernes omvendelse. Kys jorden, spis af græsset i grotten og vask dig i vandet og drik af det.” På det tidspunkt var det en mudderpøl, og hun blev bedt om at grave en kilde frem i grotten. Denne har siden løbet med klart kildevand og flere, som har vasket sig heri er blevet helbredt op til den dag i dag.

Hun blev også bedt om at gå til præsterne og sige: ”Jeg vil, at der skal bygges et kapel her, og at folk skal komme i procession hertil”. Da dette ønske blev forelagt sognepræsten Peyramale, krævede han et tegn fra Damen. Hun skulle sige sit navn og lade rosenbusken blomstre her midt i den koldeste vinter. Den 25. marts – festen for Herrens bebudelse – blomstrede rosenbusken, og Damen sagde på stedets dialekt til Bernadette: ”Jeg er den uplettede Undfangelse” – noget Bernadette slet ikke forstod, men blot gentog mange gange, da hun løb hen til sognepræsten og meddelte ham navnet.

Fire år forinden havde Den katolske Kirke netop erklæret dette for et dogme, at Jomfru Maria forud for sin undfangelse var blevet frelst af sin Søn Jesus, for at kunne være en værdig bolig for Ham.

Nu blev kirken klar over, at det virkelig var Jomfru Maria, Guds mor og kirkens mor, der havde talt til menneskeheden, og hun var sendt fra himmelen for at hjælpe os til fred og forsoning med Gud og med hinanden.

Hvad sker der i dag i Lourdes?

Allerede i løbet af Bernadettes visioner startede pilgrimsrejser fra lokalområdet og lidt efter lidt fra hele Frankrig, og ganske hurtigt kom pilgrimme fra hele Europa, ja fra hele verden.

Efter at Den Katolske Kirke havde anerkendt, at Bernadette virkelig havde mødt Guds Mor, blev hendes ønsker virkeliggjort. I 1866 blev det første kapel indviet. Det blev hugget ud i klippen over grotten, hvor Jomfru Maria havde vist sig. Få år efter fulgte opførelsen af en kirke over og under den, så der i dag findes tre kirkerum over hinanden. Den øverste kirke har fået navn efter ”Damen”, nemlig Den Uplettede Undfangelses Basilika og nederst Rosenkransbasilikaen.

I anledningen af hundredeåret for åbenbaringerne opførtes i 1958 en underjordisk kirke Pius den 10. Basilika med et stort, firkantet alter i midten. Den kan rumme 25.000 personer og har god plads til kørestole til de mange syge pilgrimme, der deltager i de store internationale messer og gudstjenester med processionser. Siden er

opført adskillige kapeller på området såvel som korsvejsstationer, der kan gås af såvel syge som raske deltagere på selve området, andre korsveje i kirkerne og endnu en stor op ad bjergskrånningen over grotten.

På Helligdomsområdet findes også et stort skriftemålsskape med mange skriftestole, hvor der året rundt høres skriftemål på alverdens sprog. Her sker mange undere, når pilgrimmene erfarer Guds store barmhjertighed, omsorg og tilgivelse i dette fredens og forsoningens sakramente.

Hvor ligger Lourdes? Og hvem tager dertil?

Lourdes ligger i departementet Haute-Pyrénées i Sydfrankrig. Igennem byen flyder floden Gave de Pau og sender koldt vand ned fra bjergene. Byen myldrer med hoteller og er Europas 4. eller 5. største hotelby med et stort skift af pilgrimme, enkelte turister og nysgerrige. Gaderne er fyldt med mennesker og masser af turistkiosker med kitsch og souvenirs for enhver smag. Byen tæller i dag omkring 16.000 indbyggere og mange er engagerede i pilgrimstrafikken på forskellig vis. De er imødekommende og hjælpsomme over for pilgrimmene, og atmosfæren er venlig og varm. Her tales alverdens sprog.

Landskabet er meget kuperet, og midt i byen ligger en romersk borg omgivet af en voldgrav fra 1300-tallet. Det indgår i byens våben. Her findes i dag et museum. Byen har også sit eget hospital, akuttandlæge og flere apoteker.

Og hvem kommer ellers til Lourdes? Det gør f.eks. kendte personligheder som fodboldspilleren Diego Maradona, prinsesse Grace af Monaco og cyklisterne fra Tour de France, idet ruten ofte fører igennem området. Seks millioner andre helt almindelige mennesker valfarter hvert år til Lourdes. De kommer alene, som familie, i grupper og ofte til de årlige internationale pilgrimsrejser for Malteserordenen, franciskanerne og dominikanerne. Militærvalfarten udgøres af soldater fra hele verden, Verdens ungdomstræf, polio-syge, cancersyge, idrætsmænd, motorcyklister, og nationale og regionale grupper som vor Nordiske Valfart til Lourdes vender igen og igen tilbage hertil.

Selv er jeg kommet her hvert år som pilgrim siden 1968 dels som hjælper og de sidste mange år dels for at forberede og koordinere den årlige Nordiske Valfart til Lourdes med de andre organiserede nationale valfartsgrupper. De kan let tælle op til flere tusinde mod den skandinaviske på maks. 130 deltagere.

Når så mange mennesker mødes og ønsker at fordybe sig i Marias budskab om bod, bøn, omvendelse og at drikke og vaske sig i kilden, kræver det god forberedelse. De ansvarlige for Helligdomsområdet med biskoppen af Lourdes & Tarbes, Jacques Perrier og stedets rektor, den argentinske p. Brito vælger sammen med et nedsat pastoralråd årets tema, hvor alle pilgrimme inviteres til i denne sæson fra den 1. februar til den 1. november at fordybe sig i et bestemt område af de budskaber, som Bernadette modtog, og se dem i lyset af Evangeliet.

Dette års tema er: Maria lærer Bernadette at gøre korstegnet. Ved den årlige samling i Lourdes i dagene den 9.-12. februar mødes pilgrimsledere fra hele verden med deres nærmeste medarbejdere for at udbyde temaet under bøn, udveksle åndelige såvel som praktiske erfaringer og styrke venskabet. Desuden planlægges de enkelte ceremonier i store træk, og man fordeler de liturgiske andagtssteder mellem sig for efterfølgende at formidle dem ud til alle organiserede pilgrimsgrupper på de seks hovedsprog. Alt arbejde gøres af frivillige og efter gratisprincippet: ”Du har fået det for intet, giv det for intet”, hvilket er enestående for Lourdes.

Hvert år kommer mange frivillige hjælpere, som selv betaler for at komme på ferie her og stille deres ekspertise og gaver, som de hver især er, til rådighed for deres medmennesker. Lourdes er mere end noget sted *saligprisningernes højborg*, hvor den lille, den marginaliserede, den ældre, den hjælpeløse er sat i højsædet, og hvor unge og gamle, professionelle, læger, sygeplejersker, samaritter, præster og biskopper alle hjælper hinanden, og gensidig lærer af hinanden, at leve og virkeliggøre kærlighedens tjeneste konkret. Her er det virkelig Guds folk på vandring – en sand pilgrimstur. Selv den syge får mod og kræfter til at forlade sin egocentricitet for at være til glæde og opmuntring for andre. Den enkelte erfarer og genopdager sin værdighed, og kan derfor leve et nyt liv. Mødet med den Anden, at lytte til den Anden, at opleve at være én universel familie med og omkring vor Herre, kaldet hertil af Hans Mor Maria. Hun som ved brylluppet i Kana var opmærksom på brudeparrets nød, kaldte på tjenerne og sagde: ”Gør, hvad Han siger” og til Jesus: Se de har ikke mere vin. Det er den samme Mor, der ser menneskehedens nød og på ny peger på sin Søn, til stede i de salvede, indviede præster, helt konkret, når de forvalter sakramenterne i Jesu navn (in persona Kristi).

Mange syge på sjæl og legeme har, fra det første mirakel skete i 1858, søgt til Lourdes i længsel efter helbredelse, fornyelse, trøst og lindring og et ønske om at kunne leve deres virkelighed på en ny måde. Mange håbløst syge – uanset religion – søger en sidste mulighed for helbredelse, og flere kommer hertil og vil gøre alt for at blive raske. Få bliver fysisk helbredt, men mange finder åndelig styrke til at acceptere deres liv.

Bernadette havde af Jomfru Maria fået betroet: ”Jeg kan ikke love at gøre dig lykkelig i denne verden, men i den anden”. Bernadette var med sine skavanker (astma, svækkelse efter kolera), lidelser og fattigdom lykkelig. Hun blev ikke fysisk helbredt, men erfarede, at hun var elsket af Gud og derfor kunne elske. Som hun selv siger: Ét er vigtigt, nemlig at elske ”Il suffit d’aimer”. Det blev hendes livsopgave også i klosteret, hvor hun indtrådte i 1866 i Nevers og døde i 1879 kun 35 år gammel. Hun ligger begravet i et kapel her, hvor man i forbindelse med hendes saligkårsproces gravede hendes grav op og fandt et fuldstændigt intakt legeme og indre organer i 1922. Selv leveren var ikke blevet udsat for forrådnelse. Leveren er som regel det første organ, der nedbrydes. Vi kan kun tolke dette som et tegn fra himmelen. Hendes nu balsamerede legeme er at se i en glaskiste i kapellet i Nevers i klosteret St. Gildard.

Hvor bor man i Lourdes?

For pilgrimme med behov for hjælp eller med gangbesvær tilråder man indlogering på et af plejehotellerne Accueil. Det ene ligger oppe i byen, det anden Accueil Notre Dame på Helligdomsområdet. Det sidste blev opført og stod færdigt i 1997. Det kan tage imod ca. 900 pilgrimme. Bygningen er opdelt i 8 sengeafsnit med plads til ca. 110 personer på hvert. Her er 1-, 2-, 3- og 6-sengs rum med enkle og gode moderne toilet – og bade faciliteter på hvert værelse. Til hvert afsnit hører en stor rund spisesal med plads til ca. 120 personer. Hertil kommer den øverste etage med to store udendørs terrasser, to store modtagelses- og transithaller og to mindre kapeller.

Det muliggør, at de syge og sengeliggende kan følge med i, hvad der foregår på Grotteområdet, selv om de ikke fysisk kan være med til f.eks. lys – og sakramentsprocessionerne der. Accueil er bemandet med frivillige hjælpere (Hospitalité) og enkelte ansatte fra Lourdes, som holder orden på centret.

Hver organiseret valfart medbringer deres eget personale af frivillige hjælpere, såvel professionelle som unge, til varetagelse af driften, rengøringen, sengeredning og betjeningen ved bordene og opvasken. Maden fremstilles i et stort centralkøkken ude i byen, og hjemmefra bestilles menuen til deltagerne ud fra foreslåede muligheder. Det er altid enkle velmagende måltider. På stedet kan gratis lånes kørestole og specielle sygesenge til de gangbesværede.

Når vi tager på valfart bor de syge og handicappede på Accueil. Flere frivillige hjælpere, såsom samaritter og den ledende sygeplejerske, en læge og en præst bor også her. De står til rådighed og spiser og deler glæder og erfaringer med hinanden i forbindelse med måltiderne og i løbet af dagen. Vi udgør en virkelig familie, hvor den syge er i centrum. De øvrige pilgrimme og hjælpere bor på et nærtliggende hotel oppe i byen og kommer ned til Accueil flere gange om dagen og hjælper til ved de forskellige pilgrimsaktiviteter i løbet af valfarten.

På grund af de store pilgrimsskarer er der lange ventetider for alle internationale aktiviteter, hvilket giver rig mulighed for at lytte til hinanden og bede. Det kan være en lise for alle os stressede mennesker at komme hen, hvor alt tager tid. Og vi har ret til og skal vente.

Hvordan forberedes en pilgrimstur til Lourdes?

Når vi i Den Nordiske Valfart har modtaget bekræftelse for tidspunktet, hvor plejehotellet Accueil Notre Dame kan tage imod os, begynder forberedelserne af valfarten.

Først chartrer vi et fly til pilgrimsrejsen fra Kastrup til Tarbes/Lourdes i Sydfrankrig og 8 dage efter retur. Derefter reserverer vi hotelpladser til et skønnet antal pilgrimme. Når dette er på plads, starter annonceringen af valfarten til de nordiske

lande og udsendelse af invitationer til årets valfart til tidligere pilgrimme såvel katolikker som ikke katolikker og professionelle hjælpere af god vilje, så vi har tilstrækkelig mange til at tjene og hjælpe de syge og handicappede pilgrimme, der måtte melde sig. Turen har den sidste halve snes år også været et tilbud i ”social praktik” for vort katolske gymnasium Niels Steensens elever og andre interesserede i alderen 17-25 år.

Forud for valfarten samles bestyrelsens arbejdsgruppe med vor biskop og valfartspræster og tilrettelægger liturgien over årets tema med bibeltekster og salmer, der underbygger teksterne. De vælges ud fra den forventede pilgrimsgruppe. Temaet er også inspirationskilde i den diakonale tjeneste i det videre forløb af valfartsforberedelserne og under valfarten. Herefter følger en lang og de sidste måneder forud for rejsen en næsten daglig kontakt med mennesker, som ønsker at komme med som syge, raske eller hjælpere. Desuden bliver der foretaget udveksling af oplysninger og udsendelse af nødvendigt og informativt materiale og indkrævning af betalinger for rejsen.

Når alle tilmeldinger er på plads gennemgås sygehistorierne i visitationsteamet, bestående af læger og sygeplejersker og nødvendigt materiel anskaffes. Et liturgihæfte til hver pilgrim udfærdiges med sange, messetekster til hver dag samt relevante bønner. Vor valfartspræst skriver et brev til pilgrimmene, som udsendes sammen med alle praktiske oplysninger om rejsen.

Endelig mødes hjælpergruppen til en hjælperdag, hvor de enkelte arbejdsopgaver fordeles, så vi til sidst er velforberedte åndeligt som materielt og menneskeligt til at drage på pilgrimstur.

Hvordan forløber pilgrimsturen?

Vi indleder valfarten med en udsendelsesmesse i København aftenen før afrejsen. Den er som alle messer åben for alle og flere tidligere pilgrimme slutter op om den. Dagen derpå mødes vi i Kastrup og hjælper hinanden med bagagen og dem, der har behov for hjælp har på forhånd ved et hjælpermøde fået tildelt en hjælper til at ledsage dem på rejsen.

Også flysæderne er fordelt, så at de syge kommer til at sidde med deres personlige hjælper efter flysikkerhedsreglerne. Flyveturen tager ca. 2½ time. Fra lufthavnen i Tarbes til Lourdes er der ca. 10 km. De syge og handicappede køres til Accueil i specialindrettede busser sammen med en del af plejegruppen under rosenkransbøn og sang. De øvrige pilgrimme køres i busser til deres hotel.

Når alle er kommet godt i hus, og vi har spist, mødes alle de frivillige hjælpere til orienteringsmøde på Accueil, så de dagen derpå kan føle sig parate til tjenesten.

Hver dag mødes vi om morgenen til fælles messe med hele pilgrimsgruppen. Messen fejres af vore præster på de forskellige nordiske sprog. Vi har bodsdag om fredagen

med bodsandagt, mulighed for personligt skriftemål og korsvejsandagt samt lysprocession med rosenkransbønnen om aftenen.

Af internationale arrangementer deltager vi om søndagen i den store internationale messe og nogle gange i løbet af valfarten i de store daglige internationale sakramentsprocessioner og lysprocessioner.

En dag fejres messen i Grotten, hvor Maria viste sig for Bernadette. En tur op i Guds skønne natur og bjerglandskabet er også en del af valfarten. En dag går vi i badene med vand fra kilden, og en anden dag fejrer vi under messen ”de syges salvelse”, hvor de syge, gamle og svage tilbydes at modtage Vor Herres særlige velsignelse, forbøn og salvelse til styrkelse, helse og lægedom. Der er også mulighed for i tilbedelseskapellet eller tilbedelsesteltet dagligt at gå til den stille tilbedelse foran den indviende hostie, hvor Kristus er levende til stede i brødets skikkelse.

Alt er frivilligt. Vore unge og frivillige stiller deres tid til tjeneste for dem, der har behov for et lyttende øre, et kærligt nærvær, en hjælpende hånd.

Hvad betyder pilgrimsrejsen for mig som læge? Og hvordan forener jeg den med vor naturvidenskabelige synsvinkel?

Under mine studier tilbragte jeg mange timer og dage ved alvorlig syge og døende menneskers side som ”fast vagt”. Jeg oplevede min og lægevidenskabens kommen til kort over for lidelsens mening og mysterium. At opleve ganske unge menneskers fortvivlede dødsleje og vor egen afmagt og manglende muligheder for at kunne bedre og lette denne del af livets udfordringer var en svær og uforståelig erfaring. Jeg søgte forgæves efter en mening med lidelsen.

I min søgen efter hvorfor og hvordan, mødte jeg en nu afdød kollega, overlæge i endokrinologi Inger Høyer, der gennem flere år var draget på pilgrimsrejse til Lourdes med flere kroniske og uhelbredelige syge, som efter deres ophold kom glade og fortrøstningsfulde hjem fra turen. Ikke just helbredte fysisk, men åndeligt opmuntrede og mere afklarede om deres jordiske pilgrimsrejse, hvor lidelsen og afmagten også har sin plads – ja, en meget væsentlig plads og en hjælp til forberedelse af mødet med den opstandne Frelser Jesus Kristus, vor bror og vor ven i dødens øjeblik.

Jeg blev af Inger inviteret med som hjælper til Lourdes første gang i 1968. Noget modvilligt, da jeg havde mødt flere fromme damer og mennesker, der fortalte vidt og bredt om Lourdes og viste mig glitrende madonnafigurer og plastikmadonnaer og spillede og sang søde sange. Jeg var ikke videre tiltrukket af deres vidnesbyrd og ofte lidt naive tilgang til stedet. Men jeg selv måtte igennem en reel hjertets omvendelse: Stenhjertet måtte skiftes ud med et kødhjerte, som Ezekiel siger. Det er nok et af de hyppigste mirakler i Lourdes – at gå fra at se med forstanden/hjernen til at se med hjertet.

Naturvidenskaben har bragt os til, hvor vi er i dag, når det gælder viden, kunnen og formåen inden for lægevidenskaben. Men at være læge er ikke kun at møde medmennesket, den Anden med sin naturvidenskabelige tilgang. Det er også at møde den Anden som menneske til menneske. På pilgrimsrejsen valfarter vi til et helligt sted. Enhver kristen kan siges at være pilgrim i sit liv på vej mod Gud, således er jeg også som læge på vandring, en trosvandring – i opbrud fra mig selv, på vej – i længsel efter Gud. På pilgrimsrejsen går vi sammen med troen og håbet på tilgivelse, bønhørelse og måske helbredelse for sygdom.

Indtil nu har Den katolske Kirke anerkendt i alt 66 helbredelser som mirakler. For at en helbredelse kan blive erklæret for et mirakel kræves, at vi forud for rejsen har fuld videnskabelig kendskab til den syges lidelse, at personen efter den angivne helbredelse er total rask, og tilstanden fortsætter ved efterfølgende undersøgelser af specialister ofte ikke troende, mange år efter begivenheden. Det er *meget* svært at få anerkendt en helbredelse som et mirakel. For flere af dem, der er blevet helbredt, drejer det sig om svære udbredte sygdomme som tuberkulose, dissemineret sclerose, blodsygdomme, cancer, knoglelidelser, traumer efter alvorlige ulykker og arteriosclerotiske følgesygdomme m.m.⁵

Det er dybt berørende som læge, som pilgrim at være i Lourdes, at føle sig omfavnet af det, der er større end en selv, af Det som ikke kan beskrives i ord, af Det som skal opleves, og som for mange er så berørende, at det forandrer deres liv for altid. Lægeløftet får en ny dimension, det bliver løftet op i kærlighedens væsen, i bevidstheden om at kærlighed til Gud skal bære frugt i kærligheden til næsten, at ægte næstekærlighed har sin rod i kærligheden til Gud.

Som katolsk læge træffer jeg kollegaer fra hele verden med meget forskellig baggrund, men med samme tro. Vi kommer alle som pilgrimme sammen med pilgrimme og stiller den gave, vi selv har modtaget gratis til rådighed. Ingen har noget at rose sig af. Kun af Kristi kors, som vi alle bærer og den syge og handicappede meget synligt. De er vore særlige læremestere til at være læger, og de viser os her, hvor åbenheden over for hinanden er helt naturlig, hvordan vi som læger skal respektere hele mennesket. Kirkens vej er mennesket, og det er også vor vej.

Kristus har frivilligt påtaget sig den menneskelige lidelse og under sin korsvej vist os ”den lidende tjeners skikkelse” fra Esajas, blevet forkastet for vor skyld af kærlighed til os, døde og blev begravet og opstod på den tredje dag. Han fjernede ikke lidelsen, men fyldte den med sit nærvær. Vi får i vore medmennesker lov til at møde Ham og forstå Hans og vort kald: ”Hvad I har gjort mod den mindste af mine, har I gjort imod mig”.

⁵ Se hjemmesiderne www.lourdes-france.org og www.lourdes.dk